

Motion till riksdagen 2024/25:1632

av **Lawen Redar (S)**

Statlig kontroll över validering

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om lärosätena ska ges öronmärkta resurser för validering och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För utrikesfödda svenskar med utbildnings- och arbetsmarknadserfarenheter i andra länder är validering ett viktigt verktyg. Validering syftar till att synliggöra och erkänna en persons kunskaper och kompetenser oavsett hur de har förvärvats. Det är anmärkningsvärt att det, trots hög invandring de senaste decennierna, saknats kvalitetssäkrad individstatistik på valideringsområdet samt att det ännu inte finns tillförlitliga svenska utvärderingar av arbetsmarknadsutfallet av validering för nyanlända.¹

Samtidigt som efterfrågan på arbetskraft är stor i Sverige har många svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Enligt Arbetsförmedlingen saknar de arbetssökande i många fall den kompetens som arbetsgivarna efterfrågar. En tredjedel av de inskrivna på Arbetsförmedlingen saknar gymnasieutbildning vilket är den primära orsaken till att man inte hittar en varaktig anknytning till arbetsmarknaden. Statistik från OECD visar samtidigt att andelen felmatchade på den svenska arbetsmarknaden är hög både vad gäller under- och överkvalificering. Felmatchningen är större bland utrikes födda än bland inrikes födda. Sverige sticker ut vad gäller andelen utrikes födda som är överkvalificerade för sina nuvarande jobb.²

Kunskaper och färdigheter som förvärvats i ett annat land är svårt att kartlägga och bedöma. Hur ett yrke utövas i ett annat land vad gäller arbetskultur, arbetssätt och teknik har betydelse.³ Svaga kunskaper i det svenska språket hos individen som ska

¹ SOU 2019:69, Validering inom komvux, s. 110. SOU 2019:69, bilaga 3, Läge och utveckling av validering – årlig redovisning 2019, s. 479–480.

² OECD Economic surveys: Sweden 2023, Stat/Labour/Skills for Jobs/Mismatch – National statistics, s. 52–55. Data är bland annat hämtade från EU:s Labour Force Survey, OECD 2018, s. 77–78

³ SOU 2019:69, Validering inom komvux, s. 112.

valideras och avsaknaden av tillgång till kompletterande utbildningsinsatser för den som har vissa kvalifikationer och erfarenheter i andra länder, måste åtgärdas. Bättre matchning skulle öka sysselsättningen, den totala produktiviteten och fördelningen av arbetskraftsutbudet mellan företag.

Enligt högskoleförordningen har den som studerar rätt att få sin reella kompetens prövad för tillgodoräknande i högskolan. Trots detta saknas förutsättningarna på grund av stora brister i finansieringen och regelverken kring validering. I dagsläget får lärosätena ingen ersättning för att utföra validering och förlorar samtidigt ersättningen för de poäng och kurser som tillgodoräknas. Detta måste åtgärdas genom att lärosätena ska ges öronmärkta resurser för validering.

Lawen Redar (S)